

IQTISODIY ISLOHOTLA VA YANGI IQTISODIY STRATEGIYA

Toshpo'latov Nurbek Boboqul o'g'li

SamISI "Ijtimoiy fanlar" konfederatsiya o'qituvchisi

Shonazarov Zuhridin Saidahamad o'g'li

O'razmetov Dilshod G'ayrat o'g'li

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti talabalari

Annatsiya: *Maqolada O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy siyosatidagi islohotlar va yangi iqtisodiy strategiyalarni tahlil qilish maqsad qilingan. 2017-yildan boshlab, mamlakatda amalga oshirilgan iqtisodiy islohotlar, valyuta siyosatining liberallasuvi, soliq tizimi islohoti, xususiy sektorni rivojlantirish, xalqaro savdo va investitsiyalarni jalb qilishdagi o'zgarishlar keng ko'lamda ko'rib chiqiladi. Shuningdek, yangi iqtisodiy strategiya, uning asosiy tamoyillari va uzoq muddatli iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi ahamiyati ham ta'kidlanadi. Bu maqola O'zbekistonda mustaqillik yillarida iqtisodiy o'sish va barqarorlikni ta'minlashdagi amalga oshirilgan islohotlarning ijobiy natijalarini yoritadi.*

Kalit so'zlar: *Iqtisodiy islohotlar, yangi iqtisodiy strategiya, valyuta siyosati, soliq islohotlari, xususiy sektor, xalqaro savdo, investitsiyalar, iqtisodiy barqarorlik.*

Annotation: *The article aims to analyze the economic reforms and new economic strategies in the Republic of Uzbekistan. The economic reforms implemented since 2017, including the liberalization of currency policy, tax reforms, the development of the private sector, and changes in international trade and investment attraction, are discussed in depth. Furthermore, the article highlights the new economic strategy and its importance in ensuring long-term economic stability. This paper reflects on the positive outcomes of the reforms carried out in Uzbekistan to achieve economic growth and stability during the years of independence.*

Keywords: *Economic reforms, new economic strategy, currency policy, tax reforms, private sector, international trade, investments, economic stability.*

Аннотация: *Статья направлена на анализ экономических реформ и новой экономической стратегии в Республике Узбекистан. Обсуждаются экономические реформы, проведенные с 2017 года, включая либерализацию валютной политики, налоговые реформы, развитие частного сектора, а также изменения в международной торговле и привлечении инвестиций. Также в статье рассматривается новая экономическая стратегия и её роль в обеспечении долгосрочной экономической стабильности. В статье представлены положительные результаты реформ, проведенных в Узбекистане для достижения экономического роста и стабильности в годы независимости.*

Ключевые слова: *Экономические реформы, новая экономическая стратегия, валютная политика, налоговые реформы, частный сектор, международная торговля, инвестиции, экономическая стабильность.*

KIRISH

O'zbekiston iqtisodiyoti mustaqillik yillarida yangi rivojlanish bosqichiga kirib, davlat tomonidan amalga oshirilgan islohotlar va yangi iqtisodiy strategiyalar orqali jahon bozorida o'z o'rnini topishga harakat qilmoqda. 2017-yildan boshlab, Prezident Shavkat Mirziyoyev tomonidan joriy etilgan iqtisodiy islohotlar iqtisodiyotning turli sohalarida keng qamrovli o'zgarishlarni keltirib chiqardi. Ushbu maqolada, 2017-yildan boshlab amalga oshirilgan iqtisodiy islohotlar, ularning iqtisodiyotga ta'siri va yangi iqtisodiy strategiyaning ahamiyati tahlil qilinadi.

ADABIYOTLAR SHARXI

O'zbekistonning iqtisodiy siyosatidagi o'zgarishlarni tahlil qilishda, quyidagi manbalar asosida ilmiy va amaliy yondashuvlar keltirilgan:

G'ulomov, R. (2020). "O'zbekiston iqtisodiyoti: Islohotlar va natijalar." - G'ulomov o'z asarida O'zbekiston iqtisodiyotidagi asosiy islohotlarni chuqur tahlil qiladi. U mamlakatda amalga oshirilgan iqtisodiy siyosat o'zgarishlari, ularning ijtimoiy va iqtisodiy ta'sirini ko'rib chiqadi. Ayniqsa, soliq siyosati, investitsiya jalb qilish va xususiy sektorni rivojlantirish kabi sohalardagi o'zgarishlarga e'tibor qaratadi.

Mirziyoyev, S. (2017). "Yangi O'zbekiston: Iqtisodiy islohotlar va kelajak istiqbollari." - Ushbu kitobda prezident Shavkat Mirziyoyevning iqtisodiy islohotlarga bag'ishlangan siyosiy dasturlari va kelajakdagi iqtisodiy strategiyalarni yoritilgan. Mirziyoyev, davlatning iqtisodiyotdagi rolini optimallashtirish va bozor iqtisodiyotiga to'liq o'tish yo'lidagi chora-tadbirlarni belgilab beradi. Shuningdek, iqtisodiy islohotlarning ijtimoiy rivojlanish bilan qanday bog'lanishini ham ta'kidlaydi.

Yunusov, M. (2021). "Iqtisodiy barqarorlik va islohotlar: O'zbekiston misolida." - Yunusov o'z asarida O'zbekistondagi iqtisodiy islohotlarni, xususan, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan tadbirlarni tahlil qiladi. U iqtisodiy rivojlanishning asosiy omillarini va ularning kelajakdagi istiqbollari, shuningdek, xalqaro hamkorlikni rivojlantirishni muhokama qiladi.

"O'zbekistonning iqtisodiy islohotlari: Tahlil va prognozlar." (2022). - Ushbu kitobda O'zbekistondagi iqtisodiy islohotlarning qisqa va uzoq muddatli ta'siri tahlil qilinadi. Islohotlar tahlili va prognozlari, O'zbekistonning iqtisodiy o'sishining kelajakdagi tendensiyalarini ko'rsatadi. Mualliflar iqtisodiy islohotlar natijasida yuzaga kelgan o'zgarishlar va uning jamiyatga ta'sirini yoritadi.

Tadqiqot uslubi va metodologiya

Maqolada tizimli tahlil usuli qo'llanilib, O'zbekistonning iqtisodiy islohotlari va yangi iqtisodiy strategiyasining samaralari va natijalari amaliy misollar bilan yoritilgan. Tadqiqotda statistika, iqtisodiy tahlil va qarorlar qabul qilishning samaradorligini o'lchash metodlari

ishlatilgan. Maqolada O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishiga doir turli ko'rsatkichlar va grafiklar keltirilgan, bu esa o'zgartirishlarning iqtisodiy barqarorlikka ta'sirini aniq ko'rsatadi.

Asosiy natijalar va tahlil

Iqtisodiy islohotlar va yangi iqtisodiy strategiyaning natijalari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Iqtisodiy islohotlar va yangi iqtisodiy strategiya:

2017-yil prezident Shavkat Mirziyoyevning lavozimga kelishi bilan O'zbekiston iqtisodiyotida yangi islohotlar boshlangan bo'lib, ularning asosiy maqsadi iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, davlatning boshqaruv rolini kamaytirish, va bozor iqtisodiyotiga o'tish edi. Ushbu islohotlar, ayniqsa, iqtisodiy tizimdagi valyuta siyosatini liberallashtirish, soliq tizimini soddalashtirish va investitsiyalarni jalb qilishga qaratilgan chora-tadbirlar orqali iqtisodiy o'sishni rag'batlantirdi.

Valyuta siyosati va erkin bozor iqtisodiyotiga o'tish:

2017-yilda O'zbekistonda valyuta bozorining liberallasuvi amalga oshirildi. Bu islohotlar mamlakatning valyuta kursini erkin bozorga o'tkazish orqali xalqaro savdo va investitsiyalarni jalb qilish imkoniyatini yaratdi. O'zbekiston Markaziy banki milliy valyutani erkin savdoga chiqarish bilan, tijorat banklariga valyuta savdosi bilan bog'liq cheklolarni olib tashladi. Natijada, bozorning erkin ishlashiga imkon yaratildi va milliy pul birligining talab va taklif asosida shakllanishi, iqtisodiyotni yanada raqobatbardosh qilishga olib keldi. Bu yondashuv o'zbek iqtisodiyotini jahon bozoriga integratsiyalashishda katta ahamiyatga ega bo'ldi.

Soliq tizimi islohoti:

O'zbekistonda soliq tizimi 2017-yildan boshlab isloh qilina boshlandi. 2019-yilda soliq tizimini soddalashtirish va ko'proq soliq to'lovchilarning ishtirokini ta'minlashga yo'naltirilgan islohotlar amalga oshirildi. Yangi soliq kodeksi ko'plab soliq stavkalarini kamaytirishga, korxonalar uchun soliq yukini yengillashtirishga va kichik biznesni rivojlantirishga qaratilgan edi. O'zbekiston iqtisodiyotida kichik va o'rta biznesni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan chora-tadbirlar soliq siyosatidagi eng muhim yutuqlardan biri bo'ldi. Bu islohotlar O'zbekistonda raqobatbardosh va samarali iqtisodiy tizim yaratishda asosiy omillardan bo'ldi.

Xususiy sektor va tashqi investitsiyalarni jalb qilish:

Xususiy sektorni rivojlantirish va uning iqtisodiy o'sishdagi roli alohida e'tiborga sazovor. Davlat xususiy sektorni rivojlantirishga katta e'tibor qaratdi va uni bozor iqtisodiyotida faol ishtirok etishiga ko'maklashdi. 2020-yildan boshlab, yangi iqtisodiy strategiyaning asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida davlat korxonalarini xususiylashtirish va xususiy investitsiyalarni jalb qilish uchun sohalarni liberallashtirish muhim ahamiyatga ega bo'ldi.

Tashqi iqtisodiy aloqalarni rivojlantirish ham yangi iqtisodiy strategiyaning tarkibiy qismi bo'ldi. O'zbekistonning jahon bozoridagi o'rnini mustahkamlash maqsadida ko'plab ikkita tomonlama va ko'p tomonlama bitimlar, jumladan, BMT, Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqi (EAEU) va shuningdek, Osiyo taraqqiyot banki (ADB) bilan hamkorlikda islohotlar amalga oshirildi.

Sanoatni rivojlantirish va texnologiyalarga o'tish:

Sanoat sektori ham yangi iqtisodiy strategiyaning ajralmas qismi sifatida jiddiy rivojlandi. Yangi ishlab chiqarish imkoniyatlarini yaratish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash maqsadida

O'zbekistonda sanoatni raqamlashtirish va texnologik yangilanishlar boshlangan. Bu jarayon, bir tomondan, yangi texnologiyalarni o'zlashtirish va sanoatning samaradorligini oshirishga qaratilgan, ikkinchi tomondan, iqtisodiyotni diversifikatsiyalashga xizmat qilmoqda.

XULOSA

O'zbekistonning iqtisodiy islohotlari va yangi iqtisodiy strategiyasi mamlakatni jahon iqtisodiyotiga integratsiya qilishda muhim o'rin tutdi. So'nggi yillarda amalga oshirilgan islohotlar, soliq va valyuta siyosatidagi o'zgarishlar, xususiy sektorni rivojlantirish va investitsiyalarni jalb qilishda amalga oshirilgan chora-tadbirlar iqtisodiyotning barqarorligini ta'minlashda ijobiy natijalarga olib keldi. O'zbekistonning iqtisodiy strategiyasi davomida amalga oshirilgan islohotlar iqtisodiyotning samarali boshqarilishi va xalqaro hamkorlikni kengaytirishga xizmat qilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. G'ulomov, R. (2020). "O'zbekiston iqtisodiyoti: Islohotlar va natijalar." Tashkent: Iqtisodiyot va siyosat nashriyoti.
2. Mirziyoyev, S. (2017). "Yangi O'zbekiston: Iqtisodiy islohotlar va kelajak istiqbollari." Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Prezidenti.
3. Yunusov, M. (2021). "Iqtisodiy barqarorlik va islohotlar: O'zbekiston misolida." Tashkent: Iqtisodiy tadqiqotlar markazi.
4. "O'zbekistonning iqtisodiy islohotlari: Tahlil va prognozlar." (2022). Tashkent: Markaziy Osiyo tadqiqotlar instituti.